

فهرست مطالب

۲	معرفی نظام رتبه‌بندی شانگهای
۴	جدول ۱: رتبه و امتیاز ده دانشگاه برتر جهان
۵	جدول ۲: رتبه و امتیاز ده دانشگاه برتر آسیا
۶	جدول ۳: رتبه و امتیاز دانشگاه‌های برتر وزارت عتف کشور

معرفی نظام رتبه‌بندی شانگهای – (ARWU)¹

• مقدمه

موسسه شانگهای جیائوتونگ از سال ۲۰۰۳، فعالیت خود را در زمینه ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی جهان آغاز نموده است. این موسسه در سال ۲۰۲۳ بیش از ۲۵۰۰ دانشگاه را بر اساس اطلاعات عملکردی آن‌ها در سال ۲۰۲۲، ارزیابی و از این میان نتایج ۱۰۰۰ دانشگاه برتر جهان را اعلام نموده است.

در ارزیابی این نظام، هر دانشگاه یا موسسه آموزش عالی که دارای جایزه نوبل، مدال فیلدز، پژوهشگران پراستناد و یا مقالات انتشار یافته در مجلات Science & Nature باشد مورد بررسی قرار می‌گیرد. همچنین دانشگاه‌هایی که تعداد قابل ملاحظه‌ای مقالات نمایه شده در نمایه استنادی علوم (SCIE) و نمایه استنادی علوم اجتماعی (SSCI) را دارا هستند نیز در ارزیابی لحاظ می‌شوند. این موسسه عملکرد موسسات را در سه قالب کلی، زمینه‌ای و موضوعی رتبه‌بندی می‌کند. لازم به ذکر است شاخص‌های ارزیابی و روش‌شناسی هر کدام از انواع ارزیابی‌ها متفاوت از یکدیگر می‌باشد.

• شاخص‌های ارزیابی کلی

(۱) کیفیت آموزش

(۱-۱) Alumni: تعداد فارغ‌التحصیلان برنده جایزه نوبل و برنده فیلدمدال (وزن ۱۰٪)

فارغ‌التحصیلان به افرادی ابلاغ می‌شود که یکی از مدارک کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری را از دانشگاه مورد مطالعه دریافت کرده باشند.

- اگر فردی در بیش از یک مقطع تحصیلی از یک دانشگاه فارغ‌التحصیل شده باشد، در امتیازدهی، آن دانشگاه فقط یک‌بار لحاظ می‌گردد.

- اطلاعات شاخص فوق از سایت‌های <http://nobelprize.org> و <http://www.mathunion.org> استخراج می‌گردد.

(۲) کیفیت اعضای هیات علمی

(۱-۲) Award: تعداد اعضای هیات علمی برنده جایزه نوبل در فیزیک، شیمی، پزشکی، اقتصاد و برنده فیلدمدال در ریاضیات (وزن ۲۰٪)

- اعضای هیات علمی بایستی در زمان برنده شدن جایزه نوبل در مؤسسه مشغول به کار بوده باشند.

- اگر برنده جایزه در چند مؤسسه مشغول باشد، امتیاز دریافتی بین موسسات تقسیم می‌شود. همچنین چنانچه جایزه مربوط به چند نفر باشد، بر اساس سهم فعالیت هر نفر، امتیاز بین ایشان تقسیم می‌گردد.

¹ Academic Ranking of World Universities

- اطلاعات شاخص فوق از سایت‌های <http://nobelprize.org> و <http://www.mathunion.org> استخراج می‌گردد.

۲-۲) HiCi: تعداد محققان پراستناد (وزن ۲۰٪)

برای محاسبه شاخص HiCi در رتبه‌بندی ۲۰۲۳ شانگهای، از فهرست محققان پراستناد منتشرشده در نوامبر ۲۰۲۲ استفاده شده است.

- اطلاعات شاخص فوق از سایت <https://clarivate.com/hcr/> استخراج می‌گردد.

۳) مقالات پژوهشی

۳-۱) N & S: تعداد مقالات چاپ شده در مجلات علوم و طبیعت (وزن ۲۰٪)

تعداد مقالات چاپ شده در زمینه علوم و طبیعت بین سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ برای این شاخص در نظر گرفته می‌شود. به منظور تشخیص همکاری نویسندگان، وزن ۱۰۰ درصد برای نویسنده مسئول، ۵۰ درصد برای نویسنده اول، ۲۵ درصد برای نویسنده دوم و ۱۰ درصد برای دیگر نویسندگان لحاظ می‌گردد. صرفاً مقالات از نوع "Article" در این ارزیابی محاسبه می‌گردند.

- اطلاعات شاخص فوق از سایت <http://www.webofscience.com/> استخراج می‌گردد.

۳-۲) PUB: تعداد مقالات نمایه‌شده در نمایه استنادی علوم (SCIE) و نمایه استنادی علوم اجتماعی (SSCI) (وزن ۲۰٪)

صرفاً مقالات از نوع "Article" در این ارزیابی محاسبه شده و تعداد کل مقالات نمایه شده در سال ۲۰۲۲ را شامل می‌شود.

- اطلاعات شاخص فوق از سایت <http://www.webofscience.com/> استخراج می‌گردد.

۴) PCP: سرانه عملکرد علمی مؤسسه (وزن ۱۰٪)

امتیاز وزنی پنج شاخص ذکرشده در بالا بر تعداد اعضای هیأت علمی تمام وقت تقسیم می‌شود. اگر امکان دستیابی به اعضا هیأت علمی تمام وقت یک مؤسسه وجود نداشته باشد از امتیاز وزنی سایر شاخص‌ها استفاده می‌گردد.

- اطلاعات مربوط به تعداد اعضای هیأت علمی تمام وقت، از سازمان‌های ملی مانند National Ministry of Education، National Bureau of Statistics، National Association of Universities and Colleges گردآوری می‌گردد.

• نحوه امتیازدهی در ارزیابی کلی

پس از مقداردهی شاخص‌ها برای هر دانشگاه، به دانشگاه دارای بالاترین مقدار شاخص، امتیاز ۱۰۰ و به مابقی دانشگاه‌ها درصدی از ۱۰۰ اختصاص داده می‌شود. همچنین در صورت نیاز از تکنیک‌های آماری استاندارد جهت تعدیل شاخص‌ها استفاده می‌شود.

منبع: سایت نظام رتبه‌بندی شانگهای: <http://www.shanghairanking.com>

جدول ۱: رتبه و امتیاز ده دانشگاه برتر جهان

امتیاز در هر شاخص						رتبه ملی	رتبه کلی	نام کشور	نام دانشگاه	رتبه
PCP	PUB	N&S	HiCi	Award	Alumni					
۸۶,۷	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۹۲,۶	۱۰۰	۱۰۰	۱	ایالات متحده آمریکا	دانشگاه هاروارد	۱
۵۸	۶۷,۵	۸۲,۸	۷۳,۶	۸۸,۱	۴۵,۶	۷۴,۸	۲	ایالات متحده آمریکا	دانشگاه استنفورد	۲
۷۳,۸	۵۵	۷۱,۸	۵۴,۷	۸۱,۱	۷۲,۵	۶۹,۱	۳	ایالات متحده آمریکا	مؤسسه فناوری ماساچوست (MIT)	۳
۶۰,۴	۶۳,۶	۶۱	۴۵,۱	۹۰,۸	۷۸,۹	۶۷,۹	۱	انگلیس	دانشگاه کمبریج	۴
۵۷,۳	۵۳,۱	۶۴,۳	۵۲,۶	۷۶,۵	۶۵,۸	۶۳,۴	۴	ایالات متحده آمریکا	دانشگاه کالیفرنیا، برکلی	۵
۷۶,۷	۳۹,۴	۵۰,۴	۳۲,۹	۱۰۰	۶۱,۷	۶۰,۱	۵	ایالات متحده آمریکا	دانشگاه پرینستون	۶
۴۸,۵	۷۱,۴	۵۷,۶	۵۱,۴	۵۹,۷	۴۹,۹	۵۹,۵	۲	انگلیس	دانشگاه آکسفورد	۷
۳۲,۱	۶۳,۱	۵۲,۳	۴۷	۶۰,۹	۵۸,۵	۵۵,۳	۶	ایالات متحده آمریکا	دانشگاه کلمبیا	۸
۱۰۰	۳۷,۶	۵۷,۳	۲۸,۷	۶۳,۴	۵۶,۱	۵۴,۵	۷	ایالات متحده آمریکا	موسسه تکنولوژی کالیفرنیا	۹
۴۴,۶	۴۸,۶	۴۲,۵	۳۵,۴	۸۴,۵	۵۶,۶	۵۳,۸	۸	ایالات متحده آمریکا	دانشگاه شیکاگو	۱۰

جدول ۲: رتبه و امتیاز ده دانشگاه برتر آسیا

امتیاز در هر شاخص						رتبه ملی*	رتبه جهانی	نام کشور	نام دانشگاه	رتبه در آسیا	
PCP	PUB	N&S	HiCi	Award	Alumni						
۲۸,۵	۷۷,۶	۴۴,۱	۵۵,۴	۰	۹,۱	۴۰,۳	۱	۲۲	چین	دانشگاه تسینگهوا	۱
۲۳,۶	۶۳,۵	۴۶,۱	۱۹,۷	۲۳,۵	۳۶,۶	۳۷,۷	۱	۲۷	ژاپن	دانشگاه توکیو	۲
۲۹,۶	۸۱,۳	۴۱,۱	۳۶	۰	۱۰,۵	۳۶,۷	۲	۲۹	چین	دانشگاه پکن	۳
۲۴,۳	۸۹,۴	۳۳,۸	۳۴,۸	۰	۰	۳۵	۳	۳۳	چین	دانشگاه ججیانگ	۴
۲۱,۵	۵۰,۷	۲۶	۱۸,۶	۳۸,۸	۳۳,۹	۳۳,۳	۲	۳۹	ژاپن	دانشگاه کیوتو	۵
۲۶,۴	۸۷,۸	۲۷,۱	۳۰,۲	۰	۰	۳۲,۶	۴	۴۶	چین	دانشگاه جیوتانگ شانگهای	۶
۲۶,۱	۷۳,۱	۳۱	۳۴,۲	۰	۰	۳۱,۱	۵	۵۶	چین	دانشگاه فودان	۷
۲۹,۱	۶۶,۲	۳۲,۱	۳۳,۵	۰	۰	۳۰,۱	۶	۶۴	چین	دانشگاه علم و فناوری چین	۸
۴۵,۳	۲۲,۷	۳۹,۲	۳۴,۲	۱۵	۱۶,۶	۲۹,۲	۱	۶۸	رژیم اشغالگر قدس	موسسه علوم و ایمن	۹
۳۲,۸	۶۰,۸	۲۳,۴	۳۹,۵	۰	۰	۲۸,۸	۱	۷۱	سنگاپور	دانشگاه ملی سنگاپور	۱۰

* تنها برای ۱۰۰ دانشگاه برتر جهان امتیاز کلی ارائه می‌شود.

جدول ۳: رتبه و امتیاز دانشگاه‌های برتر وزارت عتف کشور

امتیاز در هر شاخص						رتبه جهانی	نام دانشگاه	ردیف
PCP	PUB	N&S	HiCi	Award	Alumni			
۱۸	۴۰٫۷	۴٫۱	۰	۰	۱۱٫۷	۴۰۱-۵۰۰	دانشگاه تهران	۱
۱۲٫۲	۲۶٫۷	۰	۹٫۳	۰	۰	۶۰۱-۷۰۰	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۲
۱۱٫۵	۲۴٫۴	۲٫۹	۰	۰	۱۴٫۸	۷۰۱-۸۰۰	دانشگاه صنعتی شریف	۳
۱۲٫۶	۲۹	۳٫۸	۰	۰	۰	۷۰۱-۸۰۰	دانشگاه تربیت مدرس	۴
۱۱٫۴	۲۵٫۵	۱٫۴	۶٫۶	۰	۰	۷۰۱-۸۰۰	دانشگاه تبریز	۵
۱۰٫۸	۲۴٫۹	۱٫۴	۰	۰	۰	۹۰۱-۱۰۰۰	دانشگاه فردوسی مشهد	۶
۱۱٫۴	۲۶٫۶	۰	۰	۰	۰	۹۰۱-۱۰۰۰	دانشگاه علم و صنعت	۷